Lietuvį pasitikėk savimi ir savo tautiečiais, o gyvenimas tau šypsosis. Visus žygius paremk kilniu žmoniškumu.

VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY

Kiekvienas geros valios lietuvis privalo dirbti tautinius darbus. Svarbiausias lietuvybės palaikymui yra darbas platinimas tautinės spaudos.

LIII. METAI. 264 (853) N. Telephone: EVergreen 7-7840 BROOKLYN, NEW YORK, KETVIRTADIENIS, 1939 M., LAPKRIČIO-NOVEMBER 16 D. KAINA 3 CENTAI

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY NOV 17 1939 ASTOR LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS
New York Public Library 470 Fifth Ave.

ŠIANDIEN

Rusai Lietuvoje
Kaip mums atrodo
Utopijos gadynė
Ateities politikai

JONAS KROZE

Well, Sovietų Rusijos kariuomenė jau Lietuvoje. Jau užvakar iš Rusijos, per Vilnių į Lietuvos paprūsę pradėjo važiuoti tūkstančiai rusų kareivių, kurie saugos Lietuvos Vokietijos sieną. Jie Lietuvoje turės tris bazes, neskaitant vienos karo aviacijos bazės netoli Vilniaus miesto ir vėliau, gal būt, vienos karo laivyno bazės kur nors tarp Šventosios ir Palangos.

Daugelis Amerikos lietuvių dar manė, kad rusams nėra reikalo dabar siųsti į Lietuvą savo kariuomenės ir galbūt po kurio laiko, kai baigsis karas rusai visai nesiųs savo kariuomenės į Lietuvą. Bet tai buvo k l a i d i n g a. Jeigu rusai į Latviją ir Estiją gabeno savo kariuomenę, tai aišku, neapleido ir Lietuvos.

Šis įvykis mums atrodo nesuprantamas. Mes niekaip negalime įsivaizdinti, kaip svetimos valstybės kariuomenė gali turėti savo bazes kitos nepriklusomos valsytbės teritorijoje. Todėl rusų pasiekti susitarimai su Baltijos valstybėmis, mums atrodo ne tik nesuprantami, bet ir pavojingi, net neįmanomi.

Galbūt šiais laikais, kai pasaulyje įvyksta negirdėtų ir nesapnuotų reformų, kai bendroji pasauline politika iškrypo tų senų vėžių, kurias mes laikėme amžinomis ir nepakeičiamomis. Galbūt, šiandien Europa eina į Utopijos gadynę, o gal ieško sau pražūties. Gal ne tik paprastų žmonių, bet ir Europos politikų galvosena taip iškrypo iš senų tradicinių vėžių, kad mes negalime įsivaizdinti to pasekmių. Gal, pagaliau, pasibaigė svetimų tautų žemių grobimas ir imperialistiniai pavienių valstybių vadų siekiai, bet mes vis dėlto abejojame ar žmogaus būdas gali pasikeisti taip greitai ir taip netikėtai.

Aišku, mes norėtume tikėti ir norėtume matyti Lietuvos Rusijos nuoširdų draugingumą. Mes norėtume, kad rusas ir lietuvis galėtų gyventi kaip geri kaimynai, mes taip pat norime, kad Lietuvos kaimynai nekliudytų Lietuvai eiti savo keliais į geresnę ateitį ir pastovesnį rytojų. Mes norime, kad lietuvis laisvai galėtų atstatyti savo valstybę ir kurti savo ateitį.

Jeigu kas nors mano, kad Amerikos lietuviai nori kliudyti Lietuvos Rusijos santykiams, tai klysta. Amerikos lietuviai visuomet norėjo ir troško kad Lietuva kuodraugingiausia gyventų su savo kaimynais, bet tik tokiu atveju, jeigu abi pusės turi tą patį nuoširdžiu draugingumu pagrįstą norą.

Daryti kokias nors išvadas iš Lietuvos Rusijos susitarimo dabar negalima, nes tas susitarimas, mūsų manymu, yra tik savo pirmoje stadijoje. Kad ateityje gali būti kitų susitarimų ir siūlymų galime spręsti iš to, kad Rusija Lietuvai negražino Marcinkonių, Švenčionių ir kitų Lietuvos sričių, taip pat neužmirštame, kad Vokietija dar laiko Suvalkus ir Seinus. Tos sritys greičiausia laikomos didelių Lietuvos kaimynų ateities politikos veiksmams.

VOKIEČIAI ARDO KLAIPĖDOJE NESENIAI PASTATYTAS TVIRTOVES

Vokiečiai iš Karaliaučiaus transliuoja radijo programas lietuvių kalba

KLAIPĖDA. — Klaipėdos radijo stotis, kuri iki šiol pertransliuodavo tik Karaliaučiaus radijo programą vokiškai, pradėjo duoti pranešimus ir lietuviškai. Pranešėjas, sprendžiant iš balso, yra tas pats, kurs rugsėjo mėnesį pranešinėjo lietuviškai iš Varšuvos radijo stoties, kurią įsirengę vokiečiai užimdami Varšuvą.

Atvykstą iš Klaipėdos į Kauną pasakoja, kad vokiečių tvirtovės komendanto įsakymu nuimti visi pakrantės artilerijos pabūklai ir išvežti į Vokietiją. Klaipėdoje pradėta papildoma vyrų mobilizacija. Į vokiečių kariuomenę imami visi vyrai gimę nuo 1896 iki 1905 metų imtinai ir siunčiami į vakarus. Tokiu būdu Klaipėdos krašte būsią paimti kariuomenėn visi suaugę vyrai. Paimami ir tie iš Lietuvos slapta atvykusieji, kurie negali įrodyti pilietybės.

ROOSEVELTAS UŽDRAUDĖ PERVESTI AMERIKOS LAIVUS

WASHINGTON, lapkr. 15 d. — J.A.V. Prezidentas Rooseveltas, paskelbė, kad jis uždraus bet kokį bandymą pervesti Amerikos prekybinius laivus po bet kokios Pietų ar Centralinės Amerikos valstybės vėliava. Spėliojama, kad kai kurie Amerikos laivai bus pervesti po Airijos vėliava.

NUSKANDINTAS ANGLŲ KARO LAIVAS

LONDON, lapkr. 15 d. — Pietų rytų Anglijos pakraščiuose vienas anglų karo laivas nai kintojas užplaukė ant vokiečių minos. Naikintojas tuojau nuskendo. Nuskendo 6 jūrininkai ir 137 išgelbėti. Tą pačią dieną vokiečių povandeninis laivas nuskandino vieną norvegų tanklaivį, o du anglų prekybiniai laivai užplaukę ant negilioje vietoje nuskandinto laivo, taip pat nuskendo.

IKI ŠIOL NUSKANDINTA 120 LAIVŲ

LONDON, lapkr. 15 d. — Iki šiol kare jūrose nuskandinta 120 laivų, apie 500,117 bendro tonažo. Vidutiniškai skaičiuojant iki šiol tuose laivuose žuvo 1,875 žmonės.

ANGLAI SU LIETUVA PALAIKYS PREKYBOS SANTYKIUS

KAUNAS. — Žiniomis iš Berlyno, Vokietijos vyriausybė rengiasi pertvarkyti savo ekonominius reikalus su Baltijos valstybėmis, iš kurių tikisi importuotis daugiau žemės ūkio produktų.

Britų žemuosiuose rūmuose į paklausimą dėl Anglijos prekybos santykių su Estija, Latvija ir Lietuva, prekybos ministras Stanley atsakė, kad britų vyriausybė yra susirūpinusi su minėtomis šalimis palaikyti prekybinius santykius, kiek aplinkybės leis.

KRATA TORONTO KOMUNISTŲ LAIKRAŠČIO REDAKCIJOJE

TORONTO, Ont., Canada, lapkr. 15 d. — Vakar Toronto policija darė kratą vietinio komunistų laikraščio "The Clarion" redakcijoje. Policija paėmė keletą knygų, raštų ir kitų daiktų. "The Clarion" ankščiau buvo dienratis, bet karui prasidėjus virto savaitraščiu. Krata buvo daroma valstybės gynėjo įsakymu.

VENEZUELOJE SUDEGĖ "NAFTOS MIESTAS"

CARACAS, Venezuela, lapkričio 15 d. — Didžiausias Venezuelos naftos produktų centras Lagunillas, kuris pastatytas ant Maracaibo ežero kranto ir per kurį eina labai daug tos valstybės naftos produktų, užsidėgė ir visas miestas sunaikintas. Šio milžiniško gaisro metu žuvo apie 800 žmonių, daugiausia darbininkų, kurie dirbo prie naftos pramonės.

Gaisras buvo toks staigus, kad visai mažai žmonių spėjo išsigelbėti. Pastebėtina, kad šis Venezuelos naftos centras yra anglų kontrolėje.

DIDELIS ŽEMĖS DREBĖJIMAS PENNSYLVANIA IR NEW JERSEY

Drebėjimas tęsėsi apie dešimts sekundžių, bet nuostolių nepadaryta

TRENTON, N. J., lapkr. 15 d. — Lapkričio 14 d. vakare apie vieną 10 sekundžių laiko gana smarkiai drebėjo žemė pietinėje New Jersey, rytinėje Pennsylvania, Delaware ir Marylando valstybėse. Nors drebėjimas buvo gana trumpas, bet jis buvo toks staigus ir stiprus, kad kai kuriose vietose, ypač provincijoje nuo stalo nukrito žibintai, paveikslai ant sienų pradėjo siūbuoti, apsivertė kambariuose baldai, sudūžo šėpose indai, o kai kur žmonės net iškrito iš lovų. Iš karto manyta, kad tai didelis sprogimas. Išgazdinti žmonės telefonais šaukė telefonų stotis ir policijos nuovadas, prašydami informaciju apie "sprogimą". Vėliau iš Fordham universiteto pranešta, kad tai buvo žemės drebėjimas.

Nors drebėjimas buvo gana stiprus, tačiau, kaip iki šiol matyti jokių nuostolių turtui nepadaryta, taip pat nėra jokių žinių apie sužeistus žmones.

Žemės drebėjimas įvyko apie 50 mylių radijusi

Gen. Jonas Černius, Lietuvos Ministras Pirmininkas

GEN. ČERNIAUS SUDARYTA LIETUVOS VYRIAUSYBĖ GALI REZIGNUOTI

Sovietų Sąjungos kareiviai apsistojo Alytuj, Gaižūnuose, Prienuose ir Vilniaus apylinkėj

KAUNAS, lapkr. 15 d. — United Press žiniomis, dabartinė Lietuvos vyriausybė, kurios priešakyje yra Generolas Jonas Černius ir keletas kitų Lietuvos generolų, planuoja šiomis dienomis Lietuvos Prezidentui Antanui Smetonai įteikti savo rezignaciją. Manoma, kad naująją Lietuvos vyriausybę sudarys grynai civiliniai žmonės, greičiausia sudaryti naująją vyriausybę bus pakviestas buvęs Kauno miesto burmistras (mayoras) ir dabartinis Lietuvos vyriausybės įgaliotinis Vilniaus Krašte Antanas Merkys.

Ta proga pranešama, kad lapkričio 14 d. į Lietuvą atvyko pirmosios Rusijos kariuomenės dalys užimti savo bazes Lietuvos teritorijoje. Pirmiausia atvyko vienas rusų artilerijos pulkas, kuris apsistos Alytaus apylinkėje, o viena rusų motorizuota dalis atvyko į Gaižūnus. Sovietų raitininkai atvyko į Prienus, kur bus įsteigta jų bazė. Didžiausia Rusijos kariuomenės dalis Lietuvos teritorijoje bus pastatyta ties N. Vileika, netoli Vilniaus miesto. Vilniuje taip pat bus įsteigta Rusijos karo aviacijos bazė. Toliau bus įrengta ir rusų karo laivyno bazė Lietuvos pajūryje. Pranešama, kad Lietuva dabar turi apie 22,500 kariuomenės, o rusų Lietuvoje bus arti 20,000.

Rusai užima savo bazes Lietuvoj pagal spalių 10 d. sudarytą Lietuvos Rusijos sutartį.

NUSKANDINO VOKIEČIŲ POVANDENINĮ LAIVĄ

OPORTO, Portugalija, lapkričio 15 d. — Atvykęs čia vieno norvegų prekybinio laivo kapitonas pasakojo, kad prieš porą dienų jo laivą jūroje sustabdė vokiečių povandeninis laivas ir pareikalavo maisto produktų. Gavę produktus vokiečiai tuojau su laivu pasinėrė ir dingo, bet už kelių minučių atplaukė anglų naikintojai, kurie pradėjo mėtyti gilumos bombas. Po keletos sprogimų iš jūrų dugno iškilo aliejaus. Iš to sprendžiama, kad povandeninis laivas nuskandintas.

TARP SUOMIŲ IR RUSŲ PRASIDĖJO "NERVŲ KARAS"

HELSINKI, Suomija, lapkr. 15 d. — Tuojau po to kai nutrūko Suomijos Rusijos derybos Maskvoje dėl steigimo Rusijos karo bazių Suomijos teritorijoje, Rusijos komunistų spauda smarkia pradėjo pulti Suomiją ir vadinti ją kapitalistinių valstybių įrankiu. Vakar Suomijos Rusijos pasienyje pasirodė rusų kareivių, kurie eidami sienos linkui šaudė į orą, o rusų karo lėktuvai skraidė labai žemai suomių teritorijoje. Iš nepatikrintų šaltinių praneša, kad suomiai vieną rusų lėktuvą nušovė.

Suomijos užsienių reikalų ministras pranešė, kad iki šiol Suomija nėra gavusi iš Rusijos jokio ultimatumo.

GOEBBELSAS VIS DAR KALTINA ANGLUS

BERLIN, lapkr. 15 d. — Vokietijos Propagandos Ministras Goebbelsas sako, kad dabar yra tikrų įrodymų, jog anglų agentai padėjo bombą Muncheno karčiamoje, kur buvo pasikėsinta nužudyti Hitlerį. Gestapo agentai surado kur pirkta medžiaga pagaminti bombą, tačiau apie tai neskelbia.

VILNIAUS KRAŠTAS PADALINAMAS Į 20 VALSČIŲ

VILNIUS. — Patiriama, kad visas Vilniaus kraštas bus padalintas į 20 valsčių: Smalvos, Dukštas, Ignalinas, Nemenčinė, Paberžė, Riešė, Maišiogala, Naujoji Vilnija, Trakai, Rudamina, Medininkai, Turgeliai, Šalčininkėliai, Rudiškės, Valkininkai, Varėna II ir Eišiškės. Valsčiai turės po 1,800 — 2,000 gyventojų. Kiekvienam valsčiuj artimiausiu laiku bus paskirti viršaičiai iš vietos lietuvių.

Kol bus sutvarkytas pilietybės klausimas, sieną su Sovietų Sąjunga saugos kariuomenė, o administracijos liniją — pasienio policija. Vėliau pasienio policija bus perkelta į Sovietų Sąjungos pusę.

SAKO, LIETUVAI GALI B[illegible] GRĄŽINTI IR ŠVENČIONYS

Artimiausiomis dienomis prasidės derybos dėl vokiečių iškėlimo iš Lietuvos

RYGA. — Artimiausiu laiku laukiama Kaune atvykstant Sovietų Sąjungos specialios delegacijos, kurios uždavinys kartu su Lietuvos vyriausybės atstovais nužymėti Lietuvos ir Sovietų Sąjungos galutinę sieną ir sutvarkyti kitus reikalus, išeinančius iš sudaryto tarpusavės pagalbos pakto. "Rits" ta proga rašo, kad esama vilties, jog galutinai nustatant sieną **Lietuvai būsiąs grąžintas ir Švenčionių miestelis, įeinąs į Lietuvių etnografinę teriotriją.**

"Briva Zeme" praneša, kad Vokietijos įgaliotinis vokiečių i Baltijos kraštų repatriacijos reikalams, kurs šiomis dienomis lankėsi ir Kaune, tarėsi ir Lietuvos vokiečių iškėlimo klausimais ir kad artimiausiomis dienomis reikia laukti derybų ir dėl vokiečių iš Lietuvos iškėlimo, kam jokių kliūčių nenusimatą. Vokiečių iškėlimo klausimas smarkiai dominąs ir Lietuvą, nes ji mananti, kad Vokietijos iškeltąjį vokiečių repatriacijos klausimą reikia įvykdyti visur, kur tik tam esančios palankios sąlygos.

"Jaunakas Zinas" rašo, kad Kaune manoma, jog sudarius naują su Sovietų Sąjunga prekybos sutartį, žymiai padidėsianti abiejų valstybių tarpusavė prekyba, kurios apyvarta sieksianti 80—100 milijonų litų, kai iki šiol tesiekė 30 mil.

LIETUVOS PLOTAS PADIDĖS 12,9%

KAUNAS. — Grąžinamasis Lietuvai Vilniaus krašto plotas turi 6,880 ketvirtainius kilometrus ploto, tuomi visos Lietuvos plotas dabar padidėja 12,9 nuošimčiais ir sudaro viso ploto 60,120 ketv. klm.

Apskaičiuojama, kad Lietuvai grąžintoje Vilnijos dalyje bus apie 10,000 hektarų miško, kurs tuojau bus suskirstytas urėdijomis ir girininkijomis, kurių administruoti skiriami 9 miškų urėdai ir 8 girininkai.

Vokietijos Užsienių Reikalų Ministras Ribbentropas.

HITLERIS NEPRIIMA OLANDIJOS TAIKOS SIŪLYMŲ

BERLIN, lapkr. 15 d. — Vokietijos Kancleris Hitleris per savo užsienių reikalų ministrą pranešė Olandijai ir Belgijai, kad Anglijos ir Prancūzijos atsakymas dėl naujų taikos siūlymų užkerta kelią bet kokioms taikos deryboms ir Hitleris atsisako imtis iniciatyvos tokiose derybose. Mandagiai atsakydamas Belgijai ir Olandijai Ribbentropas pareiškė, kad pirmą žingsnį Europoje taikai laiduoti turi padaryti anglai ir prancūzai.

SUVALKŲ KRAŠTAS GRĮŠ LIETUVAI?

AUGUSTAVAS. — Žiniomis iš Suvalkų, kurią šiuo tarpu yra užėmę vokiečiai, atvykę žmonės pasakoja, kad vokiečių karininkai pradėję gana mandagiai elgtis su vietos gyventojais ir pareiškia, jog jie čia esą tik laikini svečiai.

VAKARŲ FRONTE PASIKEITĖ NACIŲ KAREIVIŲ NUOTAIKA

PARIS, lapkr. 15 d. — Iki šiol vakarų fronte tarp vokiečių ir prancūzų kariuomenių buvo kažin koks draugingumas. Beveik kiekvieną dieną, sako vienas korespondentas iš fronto, iš vokiečių apkasų ir tvirtovių per Reino upę ateidavo orkestrų muzikos garsai, daugiausia Vienos valsai ir simfonijos koncertai. Dažnai vokiečių kareiviai pasikalbėdavo su prancūzais, net kartais, kai prancūzai ką nors naktį darydavo, tai vokiečiai su prožektoriais apšviesdavo jiems kelią ir nešaudydavo. Aplamai, visą laiką tarp prancūzų ir vokiečių buvo kažin koks dirbtinas draugingumas, kai kada jis net atrodydavo nuoširdus. Vokiečių kareiviai sakydavo prancūzams: "kodėl jūs kariaujat, kodėl norite gražiąją Prancūziją vėl paversti į griuvėsius?". Bet iki šiol prie Reino upės tvirtovės buvo austrai, kurie dabar tarnauja Vokietijos kariuomenėj. Prieš porą dienų austrai pranešė prancūzams žinią: Girdi, "mes jau išvažiuojame, saugokite į mūsų vietą ateina vokiečiai".

Ir teisybė, sako korespondentas, kitą dieną Siegfriedo linijoje jau buvo visai kita nuotaika. Nebuvo girdėti simfonijos koncertų, nesimatė nė austrai. Dabar visoje Siegfriedo linijoje jau stovi vokiečiai atgabenti iš Lenkijos. Jų žaizdos jau užgijo ir jie pailsėjo. Dabar galima laukti akcijos vakarų fronte. Pafrontėje anksčiau beveik laisvai galėjai vaikščioti, bet dabar vokiečiai seka kiekvieną judėsį ir jeigu nebūsi atsargus, tai nušauja.

Bet vokiečiai vargu dabar gali pulti, nes visos pareinio tvirtovės Siegfriedo linijoje iš lauko apsemtos ir kareiviai iš vienos tvirtovės į kitą važinėja laiveliais. Prancūzai juos lengvai galėtų nušauti, bet kol kas prancūzų šautuvai tose vietose [illegible]

LIETUVIŠKAM MONTREALE

Kai kurie mano draugai iš kairės klausinėjo, kur prapuolė tas Svečias, kuris VIENYBEI Montrealo įvykius gana gausiai pranešinėdavo? Tenka pasakyti, buvau užimtas svarbiais reikalais. Man būdavo gaila žiūrėti, kaip du vienodos valdžios vyrai Europoje skerėčiodavos. Todėl n u v y k a u Maskvon ir sutaikiau Staliną su Hitleriu, už ką Lietuva Vilnių gavo. Dabar grįžęs, randu nemaža įdomybių Montrealo lietuvių tarpe.

Pavyzdžiui, paimkime lietuviškų mokyklų klausimą. Daugelis tėvų nori, kad jų vaikučiai būtų pamokinti lietuvių kalba paskaityti ir rašyti. Kairieji, tuo tėvų noru pasinaudodami, buvo sukūrę net dvi mokyklas, kur mokytojavo savo protu negyvenąs stalininkas. Valdžia, regis, abidvi mokyklas uždarė, o gal ir patys vadai, pabūgę nemalonios atmosferos, pasiskubino lietuvių kalbos dėstymą vaikučiams pamiršti. Bet "išpublikavojo" visam pasauliui, per savo kairiašlubę spaudą, būk vietinis kunigas J. Bobinas, esąs priešingas lietuvių kalbos mokykloms! Reiškia, savo ideologines klaidas norėjo suversti kitam.

Tuo tarpu klebonas Bobinas, kuris mažai kalba, bet daug dirba, netik sukūrė *tikrą* lietuvių kalbos mokyklą vaikučiams, bet padarė dar didesnį ir lietuvių išeiviams naudingesnį darbą—įkūrė moterims ir merginoms anglų kalbos klasę! Moterims čia anglų kalba brangi kaip druska, nes tai joms daugiausiai tenka lankyti krautuves, susitikti su visokiais pardavėjais ir net eiti dirbti į darbavietes. Kalba čia reikalinga. Šie klebono rūpesčiu įkurti kursai populiarūs, nes įjuos jau susirašė virš 50 moterų ir merginų ir kasdien rašosi daugiau. Pamokas dėsto mokytoja Elena Bandžiūtė. St. Eusebe mokykloje (Fullum St.) pirmadienio, antradienio ir trečiadienio vakarais. Norime, tačiau, šiuos vakarus pakeisti į pirmadienio, trečiadienio ir penktadienio, bet tas priklausys nuo Catholic School komisijos, kuri šiuos kursus, klebono Bobino rūpesčiu sutiko palaikyti. Vaikučių mokyklą užlaiko pats klebonas, komisija duoda tik patalpas. Mokinių jau susirašė 30. Pamokos vyksta kas šeštadienį, St. Anselme mokykloje, nuo 10 iki dvyliktai ryto. Mokytojauja Elena Bandžiūtė, kuri sako, kad jos mokiniai, matyti, gerai tėvų išauklėti, nes visi begalo mandagiai ir ramiai užsilaiko ir noriai mokosi. Mokytoja, regis, juos paruoš vaidinimėliui, kuris bus statytas Kalėdų Eglaitės metu. Tokiu būdu tėvai gaus progos pamatyti savo vaikučius scenoje.

Kitas tautiniu ir kultūriniu atžvilgiu svarbus įvykis *tai Kanados Lietuvių Sąjungos įkūrimas*. Jos įstatai skelbiami VIENYBĖJE, todėl visiems aiškūs naujos draugijos tikslai. Ikšiam gryną (be jokių ideologinių priemaišų) tautinį ir kultūrinį darbą varė Vilniui Vaduoti Sąjungos skyrius, kurio dviejų metų veiklą gabiai aprašė P. Jasutis Vienybėje keli mėnesiai atgal. Skyrius surengė keletą Vasario 16-tos ir spalių 9-tos minėjimų, kurių metu kalbėjo amerikiečiai redaktoriai: Tysliava, Kneižys, Laučka, Vitaitis ir kun. Švagždys. Skyrius surinko aukomis ir pelnu nuo parengimų apie $400, kuriuos pasiuntė Lietuvon, daugiausia Vilniaus reikalams. Jis paruošė du šokių vakaru, pelnas kurių buvo paskirtas Kalėdų-Eglaitei vaikučiams. Be to, paruošta kelios gegužinės. Pelnas vienos buvo paskirtas lietuvių spaudai, o kitos metu buvo rinkta Montrealo lietuvaitė gražuolė. Skyrius įkurė knygynėlį, į kurį ateina Lietuvos ir Amerikos laikraščių.

Iš tos trumpos darbų peržvalgos kiekvienas pamatys, kad *jokia kita* Montrealo draugija nėra tiek daug lietuvių tautos kultūriniams ir laisvės reikalams atlikusi per du metu, kiek Vilniui Vaduoti S-gos skyrius. Nariai galėjo teisėtai didžiuotis savo gražia veikla, (čia noriu pridurti, kad P. Jasučio straipsnis, matyti, tiek sudomino mūsų brolius Lietuvoje, kad jis buvo įdėtas į spalių mėnesio žurnalą Pasaulio Lietuvy).

Vilnius tapo išvaduotas ir vienas pagrindinių skyriaus tikslų tapo įvykdintas, tačiau, patriotingiems nariams buvo gaila išskirstyti ir pamesti tautinis darbas, kurio Montreale jokia kita draugija nevaro, ir nevarys. Todėl visi veik vienbalsiai nusprendė įkurti Kanados Lietuvių Sąjungą, kurios svarbiausiu tikslu bus remti Lietuvos nepriklausomybę ir visus lietuvių tautos kultūrinius darbus. Sąjunga kas metą paruoš keletą tautinių ir kultūrinių parengimų, ir nariams kas metą dovanai duos geriausių Lietuvoje išėjusių mokslo ar literatūros knygų, kurias parinks skyriaus tam tikra komisija. Sekantis sąjungos susirinkimas, regis, įvyks lapkr. 26 ir visi montrealiečiai, kurie sąjungos tikslams pritaria, prašomi ateiti ir prie draugijos prisirašyti.

Svečias.

MONTREALO KRONIKA

— Buvo norėta surengti parapijos choro koncertas lapkr. 19, bet atidėta iki sausio 7-tos, ar 14-tos. Tada žada atvykti žymus amerikietis dainininkas -kanklininkas, Juozas Olšauskas. Be to, bus suvaidinta įdomi komedija "Ignorių Mokykloje".

— Lapkr. 26 atvyksta misionierius Marčiulionis, kuris rodys nekrutamus paveiksius iš katalikų misionierių gyvenimo. Rodymas įvyks parapijos salėj.

—Kitą metą sueina 20 metų sukaktuvės merginų Nek. Pr. draugijai. Narės jau tariasi sukaktuves kuo žymesniu pabrėžti.

— Anglų kalbos kursai merginoms ir moterims jau pradėjo veikti St. Eusebe mokykloje. Mokoma pirmadienio, antradienio ir trečiadienio vakarais. Mokytoja Elena Bandžiūtė.

— Policija areštavo aštuonius komunistus, kurie dalė prieš karą kurstančius atsišaukimus. Lietuvių, regis, jų tarpe nėra, tik prancūzai, žydai ir ukrainiečiai.

— Alekas Bandžius atidarė savo valgyklą ir draugišką užeigą Nr. 1918 Frontenac St.

— Būrys parapijos jaunimo smarkiai įkibo į bolių ritinėjimą (bowling). Gali būti, bus galima sukurti komanda, kuri lietuvių vardu persiims su kitomis. Kai kada ir klebonas jiems pagelbsti.

— Labdarybės vajuje žydai surinko veik 310 tūkstančių dolerių. Šio mėnesio pabaigoje vajų pradės katalikai (lapkr. 25 — gruodžio 25). Katalikai nori surinkti 190,000.

— Montrealan atvyko Lenkijos seimo narys, Ciepliakas, kuris sako, skirtumas tarp vokiečių ir rusų elgėsio Lenkijoje buvęs tik toks, koks "tarp šėtono ir velnio". Ciepliakas buvo seimo narių nuo 1922 metų ir Kanadon atvyko padėti suorganizuoti lenkų legioną.

—Lapkr. 11, motinos gimtadienio proga, mokytojos Elena ir Ona Bandžiūtės surengė linksmą jaunimo suėjimą savo namuose.

—J. Paznokaičio rūpesčiu,

KANADOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

IŠ TORONTO PADANGĖS

Pereitos savaitės Aušros choro suruoštame maskaradų baliuje prisirinko stebėtinai daug lietuvių. Parapijos svetainė jau seniai tiek matė. Ant rytojaus, sekmadieny, įvyko kitoj vietoj SLA kuopos parengimas, kuriame taipgi nemažai žmonių atsilankė. Tuo tarpu, tą patį vakarą įvykusiame komunacių parengimėlyje dalyvavo vos 50 žmonių.

Šie parengimai aiškiai nusako, kad pašalinus iš mūsų tarpo kai kurias kliūtis pastojusią kelią suderinimui lietuviškų jėgų, būtų galima išvystyti puikus lietuviškas sąjudis. Toronto lietuviai nėra jau taip lietuviškai susmukę, kaip kas manė. Jie lankė komunacių parengimus ir davėsi jiems save išnaudoti, kad kiti nieko geresnio neparuošdavo. Suminėti du parengimai, tą puikiausiai patvirtino.

Mūsų komunaciai labai susirūpino Aušros choro ir SLA kuopos nusisekusiais parengimais. Jie dabar mėgina sukurstyti "savo" publiką prieš aušriečius, kad nesilankytų Aušros choro parengimuose.

Viena iš Liaudies Balso štabo narė, kuri niekad dar nebuvo Aušros choro parengime, štai kaip kursto:

"Man sėdint netoli dviejų kūmučių, pasigirdo vienos graudus balselis:

— Ir kas tuos komunistus šį vakarą suvijo į šią svetainę. Matytis melagiai neturi kur dingti.

O kita dar su didesne baime atsako:

— Matytis ne prieš dorą jų tiek čia užpludo".

Toliau tas korespondentas nurodo kaip aušriečiai-tės skirs tė publiką pagal pažiūras, prikaišiojo komunistams praeities priešlietuviškus darbus ir t.t. Žodžiu, kad komunistas ten jautėsi svetimu ir nejaukiai.

Man rodos, kad aušriečiaitės nieko komunaciams prikaišioti negalėjo, nes, išskyrus tris, jų ten nebuvo. Tai buvo didžiumoje lietuviai, kurie nenori nieko bendra turėti su Stalino garbintojais ir pradeda domėtis tikru lietuvišku sąjudžiu. Choristai yra dėkingi jų atsilankymū ir lauks jų atsilankymo ateityje.

Sūnų ir Dukterų pašelpinė draugija nutarė įsigyti keletą ekerų žemės piknikams laikyti. Sakoma, kad vieta gan graži ir randasi tik už 16 mylių nuo Toronto.

Čia tenka pridurti, kad nupirkimas šios žemės ploto jau seniai išspręstas kitose organizacijose, bet sūninei tik dabar duoda savo vardą jį nupirkti. Kol raudoni reakcionieriai vadovaus sūninei, ji visuomet bus jų melžiama karvutė.

Pereitos savaitės šeštadieny Toronte suareštuota keletas komunacių. Jie kaltinami platinę prieškarinių lapelių — atsišaukimų, po kuriais pasirašo vyriausių Kanados komunacių partijos "biureris" Tim Buck.

Beveik visi suareštuotieji yra ateiviai. Mums labai smagu pažymėti, kad jų tarpe nesimato lietuvių.

Atsišaukimas ragina visuomenę remti Hitlerio taiką, smerkia Angliją ir Prancūziją. Jeigu ne Tim Buck parašas, dauguma pamanytų, kad atsišaukimas buvo atspausdintas Berlyne, o ne Toronte. Tai taip Stalino bernai kovoja už demokratiją.

Kaip laikraščiai paduoda, šitie lapeliai tą pačią dieną pasirodė po visus Kanados miestus. Pasekmėj to, visur suareštuota daug komunacių.

K. Buro

Montreliečiai aukoja Vilniui

Pas laikiną Lietuvių Sąjungos pirmininką, A. Sakalą, lapkr. 12 įvyko draugiško pobūdžio parapijos komiteto narių ir draugų suėjimas, kurio metu dalyviai pareiškė savo mintis Montrealo lietuvių ir Lietuvos klausimais. Šeimininkė Ona Sakalienė, pagelbstima Norkeliūnienės ir p-lės Paulauskaitės, parūpino skanius pietus ir kitus užkandžius, kuriems svečiai atidavė reikiamos pagarbos. Kalbų programa buvo paįvairinta dainomis, senomis, naujomis, sutartinėmis ir kitokiomis. Linksmojoje nuotaikoje, tačiau, nepamiršta Vilniaus reikalų, kurie šiuo metu musų užjurio broliams svarbiausi. J. Bundžiaus sumanymu, susirinkusieji sumetė $14.25 aukų, kurios bus pasiųstos Lietuvos Konsului New Yorke. Po $1 aukavo: klebonas J. Bobinas, Ona Bobinaitė, M. Ivaškevičienė, J. Laskevičius, D. Norkeliūnas, Norkeliūnienė, J. Paznokaitis, J. Pundzius, Pundziuvienė, Adelė Paulauskaitė, A. Sakalas, V. Širvydas, K. Židžiūnas, J. Žinaitis.

Šitokio pobūdžio draugiški suėjimai tarp parapijos komiteto narių prasidėjo pernai, klebono sumanymu, ir jau yra įvykę: pas kleboną, pas A. Verbylą, J. Paznokaitį, K. Žižiūną ir parap. salėje vieną surengė J. Laskevičius.

—V.

VĖLIAUSIOS MONTREALO ŽINIOS

Broliai Bandžiai, ant Trentanac ir Ontario gatvių kampo atidarė moderišką restoraną. Esą, vyrai vakarais susirenka atlikti programą. Patartina naujus biznierius paremti.

D. L. K. Vyt. K. vienas narys patraukė į teismą draugiją už neišmokėjimą pašelpos už išsirgtą laiką. Pašelpa jam buvo neišmokėta sulig konstitucijos nurodymo, nes ligos priežastis iš girtuokliavimo. Gaila, kad žmogus savo sunkiai uždirbtus centus beverčiai ir neapgalvotai mėto.

McDonalds tabako fabrike, taipgi ir kituose fabrikuose pradėjo atleisti iš darbo moteris, kurių vyrai uždirba nemažiau 15 dol. į savaitę.

Geležiniai fabrikai šiuo laiku labai gerai dirba, bet visi kiti, ypač šioje savaitėje, žymiai sumažino savo produkciją. Priežastys neaiškios.

Baršauskas su Maceliu, Rosemonto priemiestyje, statosi moderniškiausios mados trijų šeimynų gyvenamą namą.

J. D.

VILNIAUS KALNELIAI

Jau aušta aušrelė,
Netoli diena,
Džiaugiasi vilniečiai,
Džiaugias Lietuva
Vilniaus kalneliai,
Sveikiname jus!
Jau prakeikti ponai
Nebevargins jus!
Štai, gaudžia trimitai,
Kyla vėliava,
Lietuvos kareiviai
Žengia su daina.
Vilniaus kalneliai,
Sveikiname jus!
Jau prakeikti ponai
Nebevargins jus!
Ilgai mes kovojom,
Laukėm valandos,
Kad lietuvio spalvos
Vilniuj plevėsuos!

J.

ALIO, LIETUVIAI KORESPONDENTAI

Mainos rūbai margo svieto, teisingai kas tai pasakė. Kaip tai atitinka mūsų gyvenimui. Tik pažiūrėkime į Montrealo D. L. K. Vytauto Klubą ir pamatysime, kad mainos rūbai mūsų klubo. Jeigu žmogus niekur neišeitum ir tik namie sėdėdamas skaitytum spaudą, tai bent atrodytų, kad Vytauto Klubas jau nebeegzistuoja gyvųjų draugijų tarpe. Nei žodžio nebeužtiksi nei viename laikraštyje, kad kas būtų daroma, ar bent žadama daryti ką nors gero, prakilnaus. Nejaugi taip staigiai viskas būtų apmirę?

Pamename, metai atgal kiek daug buvo rašoma visuose lietuvių laikraščiuose apie šaunius koncertus, skanias vakarienes, prakalbas bei paruoštus ar ruošiamus projektus, kad klubas būtų Montrealo lietuvių kultūriniu centru. Šių žodžių rašėjui kadaise pasitaikė susitikti vieną (apsitrynusį) prasilavinusį Amerikos lietuvį, kuris štai ką pareiškė:

— Būdamas Amerikoje maniau, kad Montreale nieko kito nėra, kaip tik jūsų klubas, nes kokį laikraštį nepaimsi, vis rasi rašoma apie tą patį klubą.

Nebūtų nuostabu, kad tas pats lietuvis atvažiavęs dabar pas mus nusistebėtų sužinojęs, kad mūsų draugija tebėra gyva.

Ar šiaip, ar taip, visgi matyt kas nors negera pasidarė, kad visi korespondentai metė plunksną į šalį ir sustojo rašę apie stambiausią Montreale draugiją. Vienok faktai turi atitikti logikai. Jei nėra ką gero aprašyti, turi būt blogumai aprašyti. Dalykas turėtų būt nagrinėjamas. Nors mūsų ponai viršininkai nemyli, kai kas jiems pasūdo, bet ką čia jau to žiūrėti. Jei reikia girti, tai girkime, bet jei reikia pataršyti, tai taršykme, kad net klubas viksėtų. Garsusis Kvebeko spynos įstatymas šiuo klausimu negalioja, nėr ko bijotis.

Spauda šiais laikais yra didelis dalykas. Jinai priduoda gyvumo, judrumo kiekvienam šio pasaulio sąnariui, o neabejotinai neša milžinišką visokeriopą naudą draugijoms.

Korespondentai! Jonas Druska, kaipo geras klubo patriotas, žada rašyti dažnai į šį laikraštį apie klubo gyvavimą, tat ir jūs visi kiek kas galit būkite žinių tiekėjais, kritikais, rašytojais. Kuomet visas pasaulis juda, sukruskime ir mes. Su jūsų draugu Druska, rašykime į šį populiariausį Amerikos lietuvių dienraštį.

Jūsų — **Jonas Druska**

KANADOS ŽINIOS

Naujas liberalų ministrų kabinetas Quebec provincijai tapo prisaikintas lapkr. 8 d. Didžiausiu galvos skaudėjimu būsiąs finansų klausimas, nes iždas tuščias, o reikia rasti 8 milionai dolerių lapkričio ir gruodžio išlaidoms. Be to, sausio pirmą reikia atmokėti 13 milionų skolų, ir bankai reikalauja milioną dolerių nuošimčiams. Ministrų pirmininkas Godbout tiki finansinius keblumus nugalėti. Jis žada nuodugniai ištirti finansines operacijas buvusios Duplessis valdžios.

Spėjama, kad Kanados parlamentas vėl susirinks sausio 11-tą. Svarbiausiu darbu bus suteikti valdžiai apie 250 milio dolerių karo išlaidoms. Kitą rudenį manoma padaryti rinkimus naujam parlamentui.

Nuošimčiais sprendžiant, Quebec liberalų partija gavo 52 nuošimčius visų paduotų balsų, o Duplessis partija apie 40-tą. Už liberalus balsavo 287.673, už Duplessis 217,-460, už kitas grupes apie 39,-000.

Kanados valdžia jau padariusi kontraktų karo reikalams, kurie kainuosią 75 milionus dolerių. Tarp jų, vienas milionas dolerių paskirta paruošti pabūklus atsiginti nuo tankų pirmai divizijai. Be to, žadama pastatyti 20 laivų (ir 10 nuo Anglijos nusipirkti), kurie pagelbės apsaugoti prieplaukas nuo minų, submarinų ir kitų pavojų.

Apie 1.500 Duplessio paskirtų valdininkų Quebec provincijoje neteko savo vietų. Nauja vyrausybė sakosi, galinti apsieiti be jų.

Namų savininkams pasiskundus, Toronto policija areštavo keturis komunistus, kurie dalino prieš karą kurstančius atsišaukimus. Tarp areštuotų du ukrainiečiai. Trys areštuoti Windsor, Ont.

Kanados Raudonojo Kryžiaus draugija nori surinkti tris milionus dolerių aukomis ir narių duoklėmis, savo darbą varyti. Manoma pastatyti vieną ligoninę kareiviams Anglijoje ir paruošti visokių vaistų. Visame krašte dabar renkama aukos iš pavienių ir draugijų. Kanados lietuviai į tą darbą dar neįtraukti. Pereito karo metu Raudonas Kryžius per keturius metus surinko 9 milionus dolerių aukų.

Karo reikalams spalių mėnesį Kanada išleido 9 milionus dolerių, "reliefui" tik 4 ir pusę.

Rep.

MOTERŲ VAKARIENĖ

Spalių 29 d. Montrealo moterų draugijos šv. Onos ir šv. Elžbietos, susidėjusios, parapijos salėje paruošė vieną didžiausių ir geriausiai pavykusių vakarienių. Valgytojų tiek daug atėjo, kad nebuvo vietų, ir teko du stalai ruošti. Rengimo galvos buvo šv. Elžbietos pirmininkė, Bandžiuvienė, ir šv. Onos pirmininkė, Gerdauskienė. Virtuvėje vikriai sukinėjosi Bobelienė ir Bandžiuvienė, o į stalus valgius nešė: Sakalienė, Marė Žinaitytė, Smitienė, Janulaitytė, Daraškevičienė, Senkuvienė, Pundžiuvienė, Šabanauskienė.

Po vakarienės klebonas Bobinas parodė filmą Kanados vaizdų ir savo nutrauktą filmą įvairių parengimų ir gegužinių Montrealo lietuvių. Tai įdomus rekordas ateičiai. Bandžiuvienės paskirtą dovaną laimėjo Vaičekauskienė, o Gerdauskienės dovaną laimėjo Kaspariene.

Dėl perdidelio svečių skaičiaus, gal nevisi buvo pilnai patenkinti, kaip rengėjos troško, tačiau jos užtai atsiprašo ir nuoširdžiai dėkoja visiems atsilankiusiems. Draugijų iždai padaugėjo kokiu $30, o pinigai šioms moterų draugijoms visados reikalingi, nes yra moterų sergančių ir pašalpos reikalaujančių.

V.

Sveikinimai Vilniaus atgavimo proga

KAUNAS. — Vilniaus atgavimo proga vyriausybė gauna daugybes sveikinimų iš visos Lietuvos ir užsienių lietuvių ir Lietuvos draugų.

Lietuvos Banko skyrius Vilniuje

KAUNAS. — Lietuvos Bankas tuojau po kariuomenės įžygiavimo įsteigė Vilniuje banko skyrių.

KANADOS LIETUVIŲ SĄJUNGA

(Įstatų projektas)
(Tąsa)

NARIAI

1. Nariu gali būti kiekvienas Kanadoje gyvenąs lietuvis, vyras ar moteris, kuris nėra niekur kriminaliai nusikaltęs ir kuris nuoširdžiai aukščiau įvardytiems Sąjungos tikslams pritaria.

2. Kiekvienas narys privalo mokėti į Sąjungos iždą tam tikrą metinę mokestį, kurios didumą nustato Sąjungos Centro Valdyba.

3. Kiekvieno nario pareiga yra, pagal galėjimo, dalyvauti visuose Sąjungos parengimuose ir prenumeruoti bent vieną lietuvių kalba einantį laikraštį.

4. Už du metu duoklių nesumokėjęs narys skaitomas iš Sąjungos išbrauktas. Narį gali prašalinti ir Sąjungos Centro Valdyba už elgėsį, kuris pažeidžia Sąjungos garbę ir neatatinka Sąjungos tikslams.

5. Kiekvienas narys turi teisę būti renkamas į Centro Valdybą ir visas komisijas.

6. Kiekvienas narys gauna dovanai kasmet po vieną, ar daugiau, Lietuvoje išleistų literatūros ar mokslo knygų.

7. Nariais gali būti ir kitose Kanados dalyse gyveną lietuviai. Jie moka tokią pat duoklę ir gauna tas pačias knygas. Jei bile Kanados kolonijoje susidaro bent penki Sąjungos nariai, tai galima įkurti kuopą. Tada Centrinė kuopa skaitysis Montrealo.

CENTRO VALDYBA

1. Centro Valdybą sudaro pirmininkas, vice-pirmininkas, raštininkas, iždininkas, knygius ir parengimų komisijos pirmininkas.

2. Centro Valdybą nariai renka slaptu balsavimu metiniame Sąjungos susirinkime, kuris įvyksta spalių mėnesį (Vilniaus mėnesį).

3. Sąjungos pastovias komisijas sudaro:

a) Revizijos komisija.
b) Parengimų komisija.
c) Literatūros komisija.
d) Dramos ratelio komisija.

4. Revizijos komisiją sudaro trys nariai, kurie renkami metiniame susirinkime.

5. Parengimų komisiją sudaro pirmininkas, kuris yra ir Centro Valdybos narys, ir tiek narių, kiek šis pirmininkas pasikviečia talkon, ar susirinkimas išrenka.

6. Literatūros komisiją sudaro trys nariai, metinio susirinkimo išrinkti.

7. Dramos ratelio komisiją sudaro tam tikras metinio susirinkimo išrinktas pirmininkas, kuris pasikviečia dar du narius sau pagelbon.

8. Reikalui esant, Sąjungos pirmininkas, ar narių susirinkimas, paskiria ypatingas komisijas. Pakviestieji į bile komisijas nariai neprivalo atsisakyti, bet sąžiningai uždėtą pareigą atlikti.

(Daugiau bus)

Vytauto klube gruodžio 10 d. bus rodoma industrinė filma vieno didžiausių Montrealo bravorų. Paįvairinimui bus rodoma ir komiška filma.

Rep.

VIENYBĖ

Dr. Vencius, Strumskis ir Valaitis į Phila. ir Baltimorę

Sekmadienį, lapkr. 19 d. 9 val. ryto Pennsylvania traukiniu iš New Yorko į Philadelphiją ir Baltimorę išvažiuoja Dr. B. K. Vencius, Ksaveras Strumskis ir Jonas Valaitis. Philadelphijoje bus apie tarp 11 ir 4 val. p. p., Baltimorėj nuo 5 val. vakare. Jie vyksta, kaip komisijos tautinės jėgoms bendrinti nariai, pasikalbėti su veikėjais tose kolonijose.

Tokiais pat reikalais pereitą savaitę Dr. Vencius su p. Ks. Strumskiu buvo Scranton, Pa. ir sėkminngai pasitarė. Užpereitą savaitę Dr. Vencius su Juozu Sagiu buvo New Britain, Conn. ir susitarė su Conn. lietuviais.

Pasitarimų tikslas: suartinti visus tautinės minties lietuvius, subendrinti jėgas didesniems tautiniams darbams, suartinti tautinės minties spaudą ir visą veikimą. Tam tikslui ruošiamasi didesniam suvažiavimui.

Philadelphijoje pasitarimo reikalais rūpinasi: Jankauskas, Baranauskas, Tvaranavičius ir Garliauskas. Baltimorėje — Laukaitis, Rastenis, Jaras ir Česna.

Jonas Valaitis,
Spaudos Kom. Narys.

Sveikata, gimimai, mirimai

Sveikatos Tyrimo Biūras New Yorke praneša, kad pereitą savaitę Brooklyno sveikatos žmonių stovis buvęs šitoks: įvairiomis priežastimis mirė viso 452 asmenys. Naujagimių užregistruota 613. Į rudenį ir ligos plečiasi. Pneumonios liga naujai susirgusiųjų užregistruota 52 asmenys. 15 asmenų mirė jau seniau sergančiųjų. Ypač reikia saugotis pagavus šaltį.

Diphteria naujai susirgo 9 asmenys, Scarlet fever 15 asmenų, Measles 4, Whooping cough 27, Typhoid fever 5. Automobilių nelaimėse žuvo 7 žmonės.

Staiga susirgęs prof. A. Senn'as

Iš Philadelphijos mums pranešama žinia, kad pereitą antradienį, lapkr. 14 d. staiga susirgo Pennsylvania Universiteto profesorius Dr. Alfred Senn'as. Ligoniui padaryta skubi apendicito operacija. Po operacijos ligonis jaučiasi geriau.

Linkime maloniam prof. Senn'ui greitai susveikti ir vėl stoti savo profesijos darban.

Raud. Kryžius šelpia karo nukentėjusius

Amerikos Raudonojo Kryžiaus Brooklyno skyrius praneša, kad kabeliu į Europą pasiųsta pirmoji pagalba karo nukentėjusiems pinigų, sumoje $45,000. Tai daugiausiai liečia lenkus pabėgėlius, kurie netekę savo valstybės pasklido įvairiose valstybėse.

Taipgi Raudonasis Kryžius praneša, kad jau yra išleista apie $200,000 pašalpai teikiant pabėgėliams maistą, drabužius, pastogę. Pašalpos centras yra Ženeva, iš kur pinigai siunčiama, kur yra reikalinga. Paskutinė suma pasiųsta šelpti pabėgėlius esančius Lietuvoje ir Vengrijoje. 20,000 dol. paskirta Vengrijos valstybėje esantiems pabėgėliams. 10,000 dol. paskirta nors dabartiniu laiku sušelpti pabėgėlius esančius Lietuvoje, kuriems reikalinga šilti drabužiai žiemai, maistas ir kiti reikmenys gyvenimui. Taip pat pabėgėliams teikiama medicinos pagalba, duodami drabužiai ir t.t.

MIRĖ

Lapkr. 13 d. Kings County ligoninėje mirė Tamas Akromaitis. Velionis gyvenęs Miller Ave., Brooklyne. Kunas pašarvotas laidotuvininko Bieliausko koplyčioje. Laidojamas ketvirtadienį, lapkr. 16 d. šv. Jono kapinėse.

Nuliūdime paliko žmoną Elzbietą ir tris sūnus: Antaną, Kazimierą ir Silvestrą.

Laidojimo apeigomis rūpinasi laidotuvių direktorius M. P. Ballas-Bieliauskas.

Operetės choro metinis koncertas

Vargiai kam teko girdėti tokį pasaulį, kur nebūtų moterų. Bet sako toks pasaulis buvęs. Sako, keli vyrai atsiskyrę nuo savo moterų ir bandę be jų gyventi. Koks tas jų gyvenimas buvo, kaip jiems sekėsi ir kas iš to išėjo bus galima pamatyti sekmadienį, Lapkričio 19 d., Amerikos Lietuvių Piliečių Klubo svetainėje, 280 Union Ave., Brooklyn, N. Y., kur bus sulošta komedija, vardu "Pasaulis be Moterų".

Pr. Bajoras

Be to, mišrus choras, vyrų grupė, merginų grupė ir solistai padainuos gražių dainų. Visa tai rengia Operetės Choras, kuris susideda iš jaunimo. Komedija bus suvaidinta gražiai, nes ją vaidins prityrę scenos mėgėjai. O kas link choro ir grupių dainavimo, tai jau nėra nė kalbos, nes Operetės Chorą mokina gabi chorvedė p-lė Violeta Tamkiūtė, kuri moka parinkti gražias dainas ir jas tinkamai išmokina. Operetės choro grupės ir solistai dažnai brooklyniečius palinksmina per Jono Valaičio radio programus šeštadieniais. Mes galime išgirsti gražių dainelių. Bet savo parengime choras ir grupės kur kas daugiau ir gražesnių dainelių padainuos. Reikėtų šį chorą paremti ir jaunimui priduoti daugiau energijos ir toliau veikti. Tai jųs galite padaryti atsilankydami į minimą parengimą. Todel neužmirškite lapkričio 19 dienos. Pradžia 5 val. po piet. Po programo bus šokiai . Įžanga pigi.

P. Bajoras,
Operetės Choro pirm.

PASIDARIUS PO MIESTĄ

New Yorke lankėsi Philadelphijos lietuvių radijo vedėjas vargoninkas Antanas Dzikas. Jis programas Philadelphijos visuomenei perdavinėja iš stoties WTEL, 1310 kil., 100 wat. trečiadieniais nuo 7 val. vak. ir šeštadieniais nuo 8 val. vak. Įsigijo naujos muzikos iš mūsų programos ir Ambrozaičių Muzikos krautuvėje, Brooklyne.

Besilankąs New Yorke Juozas Bačiūnas miestą apleis šį penktadienį. Bačiūnas apsistojęs Pennsylvania viešbuty, New Yorke aplanko savo draugus ir dalyvauja viešbutininkų suvažiavime. Skuba namo, į Sodus, Mich., iš kur vyks į Margučio radijo vakarą Stevens viešbuty lapkričio 23 d. Chicagoje.

Dažytojas Radišauskas, 234 Linden St., Ridgewoode savo dažymo biznį padidina ir praplečia.

Broooklyne įsikūrė nauja lietuvių čigarų įmonė: Grand Duke Algird Tobacco Co. Jos adresas 168 Grand St., prie Ambraziejaus agentūros. Ši bendrovė pardavinėja lietuvių rankomis gamintus cigarus po 5 ir 10 centų. Bi-vės reikalus vadovauja Domas Klinga, žinomas cigarų žinovas.

Sekantį šeštadienį nuo 5:30 val. vak. girdėsime iš Lietuvių Radijo Balso grojantį Tamašausko vadovaujamą orkestrą ir dainuojant Tamkiūtės vadovaujamą Operetės Chorą.

Lapkričio 16 d., ketvirtad., Tėvynės redakcijos patalpose, 307 W. 30th St., New York City Lietuvių Laikraštininkų S-gos susirinkime bus pagerbtas seniausias amžium narys, Vincas Ambrazevičius, iš Newark, N. J., jo 75 m. amžiaus sukakties proga.

Kleen-Kol Coal Co. savininkas Petras Lisauskas paėmė atstovybę pardavinėti automatiškai įkuriamus centraliniam šildymui anglinių pečių atstovybę. Kaip jie veikia, jis pagamino ir rodo filmą visiems tiems, kurie nori susipažinti kaip tie pečiai veikia. Lietuviai biznieriai progresuoja! Modernėja.!

New Jersey kaimynams geros naujienos. Jiems atpigina ma elektra. Jersey Central Power & Light Co., Newarke 97,000 elektros naudotojų dešimtyje valsčių per metus teks mokėti už elektrą $18,000 mažiau.

Sheffield ir Bordens pieno bendrovėms New Yorke pieną leista pardavinėti popierinėse dviejų kvortų didumo dėžėse. Taip supilstytą pieną pirkdami turėsim progą sutaupyti 3 centus kiekvienom dviem kvortom.

Jonas Valaitis.

Meisto rinkimų sttistika

Galutinai paaiškėjo kandidatų rinkimai į New Yorko miesto valdybą. Manhattan dalies statistika yra ši: Strauss, fus. 68,865. Carroll, dem. 67,753. Baldwin, rep. 61,668. Nugent, dem. 57,105. Simth, Jr. nepr. 51,685. Viso kandidatų buvo 15.

Bronx dalies dalies buvo irgi 15 kandidatų, iš jų išrinkta 4. Keegan, dem. gavo 65,552 balsus. Ninfo, darb. 62,976. Cohen, dem. 60,189. Kinsley, dem. 55,341. Quill, nepr. komunistų rėmėjas 52,908, kurio kandidatūra išmesta. Jis žada kovoti iki galo pakol laimėsiąs.

Queens dalis balsų skaitymo darbą baigia. Daugumą balsų gavęs Burke. Manoma, daugumą balsų turi demokratai Conrad ir Quinn.

Iš rankų pavogti algoms pinigai

Bampton Hats Co. knygvedė Florence Friedman ėjo pro duris nešina $1,200, kurie buvo paskirti algoms išmokėti. Kompanijos raštinė randasi 23 W. 38th St. Tuo tarpu kaž koks nežinomas vyras griebė iš jos rankų nešulį su pinigais ir pabėgo.

BOSTONO RADIJO

Šeštadienį, lapkričio 18 d. programa per stotį WORL, 8:30 iki 9 val. ryte bus: žinios, dalyvaus Antoinette Ročiūtė iš Stoughtono, May Jenkins iš Bostono duos šeimininkėm virimo receptą, populiaraus lietuviško valgio.

Sekmadienį, lapkr. 19 d. programa per stotį WORL, 920 kil., 9 iki 10:30 ryte bus sekanti: gros Modernistics orkerstras iš Cambridge, Dainininkė Akvilė Siauriūtė iš Dorchester, armonistas Vl. Volusenavičius iš Needham, Mass, Andrew Yuga iš So. Bostono pasakys monologą "Referatas apie nosis."

Po programui prašome parašyti laiškelį ar atvirutę į stotį WORL, Lithuanian Program, Boston, Mass., praneš dami savo įspūdžius.

Tel. Market 3-5357
Michael Akialis, Jr.
Laidotuvių Direktorius
195 Adams St., Newark, N.J.

LIETUVIŠKA
RESTAURACIJA
BAR & GRILL
Gaminame amerikoniško ir lietuviško stiliaus valgius. Galima gauti Amerikos ir importuotos degtinės, vyno ir gero alaus.
Lietuviškas kumpis, rūkyti kilbasai ir kopūstai galima gauti kasdieną.
Joseph Zeidat,
savininkas
411 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.

VINCAS J. DAU
APTIEKORIUS
PUSSVEIKIS - - - Jauties niekam ti
Neturi apetito, biaurūs pūslės skausmai?
duriuose? Galvos skaudėjimai? Jeigu n
mo—vartok DAUNORO STOMACH
Tapk sveiku.
KAINA TIKTAI VIENAS I
229 BEDFORD AVE.
KAMPAS NORTH 4TOS GATVĖS
BROOKLYN, New Y

HAVEN
RAL
FOT
65-23
MA

CLEME
50 CO
TEL.
168 GI
TEL.:

KADA
JŪS
Pardu
R
COSSA
237 W
Ne
Tel.:

GARSINĖ IR SPALVUOTA VĖLIAUSIA LIETUVOS FILMA 'EKSKURSIJA PO LIETUVĄ'

Graži ir Įspūdinga Filma su Gražia Nauja Muzika ir Dainomis iš Lietuvos. Paveikslus pagamino ir rodys gerai žinomas Film. J. Januškevičius, Jr.

MARŠRUTAS

Lapkričio 16 d., Baltimore, Md., Lietuvių svetainėje, 851 Hollins St., 7:30 val. vak.

Lapkričio 18 d. Philadelphia, Pa., Lietuvių Muzikališkoje svetainėje, Alleghanny Ave. ir Tilton St. Pradžia 7:30 val. vak.

Lapkričio 19 d. New Britain, Conn. Parapijos svetainėje, Church Street. Pradžia 7 val. vakare.

Įžanga visur 35 centai.

Kartu su Lietuvos Nauja Filma bus parodyta PASAULINĖ PARODA NEW YORKE.

Šita Lietuvos Nauja Filma yra viena ir puikiausių ir gražiausių. Įvairios šventės, miestai, ūkio darbai, kariuomenės vaizdai ir kiti dalykai filmuoti po visus Lietuvos kraštus.

Filma puikiai pavykus, paveikslai šviesūs ir aiškūs.

Be to, pas filimininką J. Januškevičių galima užsisakyti dienraštį "VIENYBĘ"

TARZANAS IR DRAMBLIŲ MEDŽIOTOJAI

Edgar Rice Burroughs, vertė Pijus Bukšnaitis

72. Stovėdamas po langu Tarzanas pamatė, kaip į puotos kambarį staiga įėjo didelė vyriškos išvaizdos moteris, kuri piktai artinosi prie stalo. Tarzanui teko pirmukart matyti tokią negražią moterį. Karalius staiga nuliūdo ir žvalgėsi į savo draugus. Visi tylėjo.

Sunkiai prarijęs seilę, karalius Forosas susikaupė, ir, priverstinai šypsodamas, tarė: "Prašome, mylimoji Menofra, prisidėti prie mūsų pasilinksminimo". Karalienė piktai atsakė: "O ko čia jūs linksminatės?" Forosas nežinojo ką atsakyti. "Tu paaiškink", tarė vienam.

Menofra piktai priėjo prie karaliaus. "Man nereikia jokių aiškinimų. Aš žinau, kas čia do linksmybės. Tavo balsas, Forosai, pergarsus, o mano ausys pergeros. Tu liepei atvesti čia mergą, — tą juodplaukę varną, kurią neseniai suėmė kartu su dviem vyrais".

Treptelėjus koja, Menofra kalbėjo: "Nesirūpink, Forosai, nes aš apsirūpinsiu tavo reikalais. Kai tu atvesi mano rankose, tuomet aš tau atsiųsiu tą merginą dalimis, gabalais! Galėsi džiaugtis!" Tarzanas suprato, kad ši Menofra rengiasi nužudyti Gonfalą!

Kas bus toliau– žiūrėkite kitame VIENYBĖS numeryje

LAIDOTUVIŲ DIRE

JUOZAS GARŠ
231 Bedford Ave., Brookl
KOPLYČIOS LAIDOTU
TEL. EVERGREEN 8-977

MATTHEW P. BA
(BIELIAUSKAS)
660 Grand St., Brooklyn
NOTARY PUBLIC

STEPHEN AROM
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Broo
Tel. EVergreen 7-4335 KOPLYČIA

ESTATE OF A. J. VALAN
T. Fred Lefevre—Mana
54-41—72nd St., Maspeth,
TEL. NEWTON 9-4464

ESTATE OF BARRY P.
(ŠALINSKAS)
Vestie E. Davis, Licensed
84-02 Jamaica Ave., Woodl
Tel. VIrginia 7-4499 KOPLYČIA

A. RODZEVIC
(RADZEVIČIUS)
Tel. Stagg 2-4409
402 Metropolitan Ave., Bro
Tel. STagg 2-0783 Night

JOSEPH LE VA
NOTARY PUBLIC
337 Union Avenue, Brook

Visi šie laidotuvių direktoriai automobilius įvairiems rei